

Mərkəzi Park, "Qüllə" abidəsi, "Orta əsrlərə aid su quyuları"

Rəhman Salmanlı

Bu gün qədim Bakının istənilən səmtinə yolu düşənlər yeni göydələnlər, rahat magistral yollar, körpülər, keçidlər, göz oxşayan parklar, fontanlar, istirahət guşələri, qalereyalar və yerli tarixi abidələrlə rastlaşa bilərlər.

Belə məkanlardan biri də şəhərin köhnədən "Sovetski" deyilən ərazisində salınan Mərkəzi Park və burada qədim Bakıya ilk dəfə içməli su çəkilişi barədə tarixi özündə əks etdirən "Qüllə" abidəsidir. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin birbaşa göstərişinə, habelə Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına uyğun olaraq bu ərazidə abadlıq və yenidənqurma işlərinə 2013-cü ilin noyabr ayında start verilib və işlər mərhələlərlə icra olunmaqdadır.

Sakinlərin və turistlərin mədəni istirahətinə yüksək xidmət

Azərbaycan Prezidentinin "Bakı şəhərinin Yasamal rayonu ərazisində Füzuli meydanının ətrafındakı yol-nəqliyyat infrastrukturunun yaxşılaşdırılması və abadlıq işlərinin aparılması ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2016-cı il 4 avqust tarixli sərəncamından sonra bu ərazidə işlər yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Mərkəzi Park Qış Bulvarının davamı olaraq Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrından Nəriman Nərimanov prospektinə, Nizami metrostansiyasının yaxınlığından Balababa Məcidov, Abdulla Şaiq və Süleyman Rəhimov, Vidadi, Murtuza Muxtarov, Mirzağa Əliyev küçələrinin əhatə etdiyi əraziləri özündə birləşdirməklə Hüseyn Cavid bağının yaxınlığına doğru böyüməkdədir.

Ərazi orijinal layihə əsasında yüksək səviyyədə abadlaşdırılıb, müasir tələblərə uyğun yeni istirahət parkı salınıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 2019-cu il mayın 22-də Təzəpir məscidinin qarşısındakı yeni bağın və Füzuli küçəsi boyunca salınan Mərkəzi Parkın açılışında iştirak ediblər.

Avstriyanın məşhur memarı Yans Hoffmanın layihələndirdiyi Mərkəzi Parkın ən mühüm xüsusiyyəti Nəriman Nərimanov prospektindən Heydər Əliyev Sarayınadək olan ərazidə piyadalara yol keçmədən maneəsiz hərəkət imkanının yaradılmasıdır. Parkda gəzintidə olanlar, vaxtilə həmin ərazinin yaxınlığında yaşamış, indi isə uzaq ölkələrdən, böyük şəhərlərdən doğma Bakını ziyarətə gələnlər bu mənzərə ilə rastlaşanda gözlərinə inana bilmirlər. Parkda bütün yaş qruplarından olan insanlar üçün 7 istirahət və oyun meydançası, şahmat, nörd və idman qurğuları, 9 fəvvarə, balacalar üçün yelləncəklər, futbol meydançası və sairə var. Parkda yaşıllıqları suvarmaq üçün 6.5 kilometrədən çox sahədə damcılama üsulu tətbiq edilmiş, drenaj xətlər çəkilmişdir. Parkın ərazisində əkilmiş ümumilikdə 2.500-dən çox 19 növ ağac, 157 mindən artıq gül və kol bitkiləri göz oxşayır.

Prezident İlham Əliyevin tövsiyəsi ilə ucaldılan ilk su "Qüllə" abidəsi

Günün bütün vaxtlarında Mərkəzi Parkda istirahətə və gəzintiyə gələnlərlə rastlaşmaq mümkündür. Onların arasında turistlər çoxluq təşkil edir. Burada vaxtlarını səmərəli keçirən insanlar, xüsusən də əcnəbi vətəndaşlar Bakıya ilk dəfə içməli su çəkilişi haqqında məlumatı özündə əks etdirən, ictimaiyyət arasında "Su Qülləsi" kimi tanınan "Qüllə" abidəsi və "Orta əsrlərə aid su quyuları" önündə xatirə şəkli çəkdirməkdən xoşhal olurlar. Xatırladaq ki, 1917-ci il yanvarın 22-də Şollar-Bakı su kəmərinin təntənəli açılışı olmuşdur. Kəməri bu gün "İçərişəhər" metrostansiyası qarşısında heykəli ucalan millət atası Hacı Zeynalabdin Tağıyev özü işə salmışdır. Bu münasibətlə şəhərin məhəllələrində və məscidlərdə qurbanlar kəsilmiş, ehşanlar verilmişdir. "Qüllə" abidəsinin içərisində öz vəsaiti hesabına Şollar suyunun Bakıya çəkilməsində böyük xidmətləri olmuş xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin portretinin görüntüsü tamaşa edənlərdə böyük məmnunluq doğurur.

Bakının qədim tarixini xatırladan abidədən məlum olur ki, köhnə Bakının atributlarından olan bu cür su qüllələri XIX əsrin sonu - XX əsrin əvvəllərində Bakıya Şollar su kəmərinin çəkilişi ilə əlaqədar şəhərin müxtəlif məhəllələrində tikilib və yerli sakinlər arasında "Qüllə" kimi tanınıb. Bunlar uzun illər əhalinin içməli su ilə təminatında mühüm rol oynayıb. "Qüllə"lərdən ötən əsrin 50-ci illərində istifadə edilib.

Bakı sakinlərinin su təchizatını təmin edən "Orta əsrlərə aid su quyuları"

"Orta əsrlərə aid su quyuları" isə İçərişəhər ətrafında məhəllələrdə Təzəpir məscidinin və Mərkəzi Parkın yerləşdiyi bu ərazilərdə salınmışdır. XX əsrin əvvəllərində Şollar su kəməri çəkilənədək Bakını su ilə bu cür quyular və vahid kəhriz sistemi təmin etmişdir. Bu quyuların bir neçəsindən indi də yaşıllıqların salınmasında, o cümlədən Mərkəzi Park ərazisində aparılan suvarma işlərində istifadə edilir.

Gözəlləşən Bakı

Son illərdə Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və göstərişlərinə uyğun olaraq şəhər sakinlərinin və ölkəmizə gələn turistlərin istirahəti üçün ən müasir parkların və yeni-yeni yaşıllıq zolaqlarının salınması, qədim tarixi memarlıq nümunələrinin bərpa, müasir göydələnlərin tikilib istifadəyə verilməsi paytaxtımızı daha da abadlaşdırıb. Bütün bunlar Bakını dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevirib. Bunu istər paytaxt sakinləri, istərsə də şəhərimizin qonaqları dəfələrlə vurğulayırlar.

Əminliklə demək olar ki, noyabrda keçiriləcək COP29 beynəlxalq tədbir iştirakçıları və qonaqları tarixiliklə müasirliyi özündə ehtiva edən Bakının simasını daha da gözəlləşdirən, paytaxt sakinlərinin və turistlərin mədəni istirahətinə xidmət ünvanına çevrilən Mərkəzi Parkda gəzintidən zövq alacaqlar.